

پاسخنامه مدارس شهرستان

پایه :	۴	موضوع :	فقه ۱
تاریخ :	۹۲/۰۳/۰۹	ساعت :	۱۰:۳۰

نام کتاب: از الفصل الثالث فی کیفیه الصلاة تا ابتدای کتاب الصوم

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آفر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

سؤالات تستی:

۱. در کدام مورد، نماز باطل نمی‌شود؟ د ۲۶۵/۱

- ا. اخلال عمدی به شرط صلاة از جاهل به حکم شرعی
 ب. اخلال عمدی به جزء صلاة از جاهل به حکم شرعی
 ج. اخلال عمدی به قرائت از جاهل به حکم وضعی
 د. اخلال عمدی به جهر در موضعش از جاهل به حکم وضعی

۲. کدام گزینه در مورد مال حلال مختلط به حرام صحیح نیست؟ د ۳۶۹

- ا. اذا لا یتَمیز الحرام و لا یُعَلَم صاحبه و لا قدره بوجه، فاخراج خمسة یتَهَر المال
 ب. لو تَمیز المال الحرام کان للحرام حکم المال المجهول المالك حیث لا یعلم مالکة
 ج. لو علم صاحبه فلا بد من التخلص منه و لو بصلح و لا خمس
 د. لو علم قدر الحرام كالربع مثلاً و لم یعرف المالك و جب خمسة

۳. در تعارض و نزاع امامان جماعت، کدام یک مقدم‌اند؟ ج ۳۲۶-۳۲۵/۱

- ا. الاسن
 ب. الهاشمی
 ج. الاقرأ
 د. الافقه

۴. نصاب ششم شتر و زکات آن چقدر است؟ ا ۳۳۴

- ا. بیست و شش شتر - یک بنت مخاض
 ب. سی و شش شتر - یک بنت لبون
 ج. بیست و پنج شتر - پنج گوسفند
 د. سی و شش شتر - یک بنت مخاض

سؤالات تشریحی:

* یحرم السفر اذا كان موجِباً لتفویت الجمعة بعد الزوال علی المکلف بالجمعة اختیاراً لتفویته الواجب و ان أمکنه اقامتها فی طریقہ لأن تجویزه علی تقدیره دوری. ۲۴۷/۱

۱. اشکار دور را در فرض فوق بیان کنید.

لأنه اذا جاز السفر مع امکان اقامة الجمعة فی الطريق صار السفر طاعةً فیجب القصر فتسقط الجمعة فیلزم تفویت الجمعة بالسفر فیحرم السفر فیجب اتمام صلاته فلا تفوت فلا یحرم فتقصر الصلاة فتفوت الجمعة و هو دور.

* یجب فی الصلاة النية و هی القصد الی الصلاة المعینة و لما کان القصد متوقفاً علی تعیین المقصود بوجه لیمكن توجه القصد الیه اعتبر فیها احضار ذات الصلاة و صفاتها الممیزة لها حیث تكون مشتركة ...

۲. منظور از دو جمله «لما کان القصد متوقفاً علی تعیین المقصود بوجه» و «صفاتها الممیزة لها حیث تكون مشتركة» را بیان کنید. ۲۰۱/۱

جمله اول: قصد و نیت، در نماز متوقف است بر این که مقصود از نماز معین شود بنحوی که آن نماز ممتاز شود از غیر خود.

جمله دوم: در مواردی که نماز مشترک باشد مثل این که هم نماز ظهر ادائی بر ذمه‌اش باشد و هم نماز ظهر قضائی، باید صفات آن نماز مورد نظر را مثل ادائی بودن در نظر بگیرد.

۳. مراد از اصطلاحات زیر را در مستحبات نماز بنویسید. ۲۱۹-۲۱۸-۲۱۶-۲۱۱

أ. تسوية الظهر حال الركوع و التجنح
ب. التخوية للرجل في حال السجود
ج. التورك بين السجدين
د. الجهر في نوافل الليل

أ. در حال رکوع پشت را صاف نگه دارد و دو بازو و دو مرفق را از دو پهلویش جدا کند و زیر بغلها را باز کند.
ب. بأن يسبق يديه ثم يهوى بركبتيه او بمعنا تجافى الاعضاء حالة السجود بأن يجنح بمرفقيه و يرفعهما عن الارض.
ج. بان يجلس على ورکه الايسر و يخرج رجليه جميعا من تحته جاعلاً رجله اليسرى على الارض و ظاهر قدمه اليمنى على باطن اليسرى.
د. نوافلى که در شب خوانده می شود را به جهر بخواند مثل نماز شب و نافله مغرب و عشاء.

* و لم يذكر المصنف حكم زيادة الركن مع كون المشهور أن زيادته على حدّ نقيصته تنبيهاً على فساد الكلّيّه في طرف الزيادة لتخلّفه في مواضع كثيرة لا تبطل بزيادته سهواً كالتّية مع التّكبير فيما لو تبيّن للمحتاط الحاجة اليه او سلّم على نقص و شرع في أخرى قبل فعل المنافى مطلقاً. ۲۳۳

۴. أ. چرا مصنف حکم زيادی رکن را بیان نکرده است؟ ب. عبارت «کالتّية مع التّكبير...» را تا آخر توضیح دهید.

أ. زیرا می خواست بفهماند که زيادی رکن در همه جا مبطل نماز نیست ب. دو مثال است برای جایی که زيادی رکن مبطل نیست: ۱. جایی که شخصی نماز احتیاط می خواند و بعد متوجه می شود که به آن نماز احتیاط نیاز داشته است مثل کسی که شک بین سه و چهار دارد و یک رکعت نماز احتیاط می خواند بعد متوجه می شود که نماز اصلی را سه رکعت خوانده، در این صورت نیت با تکبیر الاحرام اضافه شده است که رکن است اما مبطل نیست ۲. جایی که در رکعت دوم نماز مغرب مثلاً سلام داده و شروع کرده به نماز عشاء اما هیچ منافی صلاتی بین دو نمازش انجام نداده و متوجه می شود که نماز مغرب را دو رکعتی سلام داده. در اینجا باز این یک رکعت را تشهد می خواند و سلام می دهد تا رکعت سوم نماز مغربش حساب شود، در این صورت هم یک نیت با یک تکبیر الاحرام اضافه شده است. (قسمت اول نیم نمره و قسمت دوم یک و نیم نمره دارد)

* لو غلب على ظنّه بعد التروى احد طرفى ما شك فيه بنى عليه. ۲۷۴

۵. أ. مراد از «تروى» چیست؟ ب. معنای «بنى عليه» را توضیح دهید.

أ. تفكّر ب. ای فرضه واقعا و التزام حکمه من صحّة و بطلان و زیادة و نقصان.

* لو فات المكلّف من الصلوات ما لم يحصه لكثرتّه تحرّى و بنى على ظنّه. ۲۹۲

۶. فرع فقهی فوق را توضیح دهید.

اگر مکلفی مقداری از نمازهایش فوت شده باشد اما چون مقدار فوت شده زیاد است نمی داند چه اندازه بوده است باید تا جایی که می تواند کوشش به خرج دهد تا ظن به مقدار خاصی پیدا کند و در اینجا دیگر موافقت قطعی لازم نیست و بنابر این همان ظن می گذارد و همان مقدار نماز قضا می خواند.

* ألا يكون سفره معصية بأن يكون غايته معصية أو مستلزماً لها و هي مانعة ابتداءً و استدامةً. ۳۱۰

۷. ا. برای سفری که غایتش معصیت باشد و سفری که مستلزم معصیت است یک مثال بزنید. ب. مراد از «مانعاً ابتداءً و استدامةً» را توضیح دهید.

ا. سفری که غایتش معصیت باشد مثل تاجری که برای تجارت حرام سفر می‌کند سفری که مستلزم معصیت باشد مثل سالک طریقی که در آن هلاک و تلف شدن نفس یا مال غلبه دارد ب. مراد از «مانعاً ابتداءً» یعنی معصیت، مانع از شکسته شدن نماز است اگر از ابتدا سفر قصد معصیت داشته باشد. «مانعاً استدامةً» یعنی اگر از اواسط سفر هم قصد معصیت کند ترخص در قصر خواندن نماز، منقطع می‌شود و باید از آنجا به بعد نماز را تمام بخواند.

* لا یقدم (دفع الزکاة) علی وقت الوجوب الا قرضاً فیحتسب بالنیة عند الوجوب بشرط بقاء القابض علی الصفة الموجبة للاستحقاق. ۳۴۷-

۳۴۶

۸. عبارت را توضیح دهید.

اگر کسی بخواهد زکات را قبل از وقت وجوب زکات پرداخت کند جایز نیست مگر این که زکات دهنده آن مال را به نیت قرض به گیرنده بدهد و بعداً در زمانی که زکات بر او واجب می‌شود آن مال را که قرض داده به نیت زکات حساب کند به شرط این که در آن زمان، قابض و گیرنده، آن صفت را که بخاطر آن زکات گرفته - مثل فقر - داشته باشد.

۹. مراد از جمله «و یردق المالك فی الاخراج بغیر یمین» در باب زکات چیست؟ ۳۵۸

یعنی اگر مالک، ادعا کرد که زکات مال خویش را پرداخت کرده سخن او پذیرفته می‌شود و نیازی به قسم خوردن نیست.